

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/144/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118379720
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:6118379720.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: M. banka a.s., so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 4, IČO: 31 340 890, právne zastúpeného Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 8A, IČO: 47 232 471, proti žalovanej: B. I., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v S., na ul. J. č. XXX/X, o zaplatenie sumy 11.515,58 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 02.10.2019 č.k. 7Csp 81/2019-153 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.859 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 22.02.2018 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 71,22 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou bola dňa 29.03.2017 podpísaná zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 10.900 eur. Tento sa žalovaná zaviazala splácať v 96 mesačných splátkach pri termíne konečnej splatnosti úveru 25.03.2025. Výška mesačnej splátky predstavovala 208,20 eur, úroková sadzba 17 %, RPMN banky 18,50 % a celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť, bola vo výške 19.985,28 eur. Žalovaná zaplatila žalobcovi celkovo 5 splátok po 208,20 eur, teda spolu sumu 1.041 eur. V dôsledku neplnenia si povinnosti zo strany žalovanej, žalobca listom zo dňa 21.02.2018 vyhlásil k uvedenému dátumu konečnú splatnosť úveru, úver zosplatnil a vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej istiny vo výške 10.580 eur, úroku vo výške 899,58 eur a poplatkov za upomienku vo výške 36 eur do 10 dní od doručenia výzvy.

3. V zmluve o úvere uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou absentuje náležitosť podľa ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy, a to predpoklady pre výpočet RPMN. S argumentáciou žalobcu o tom, že zmluva o úvere obsahuje všetky predpoklady výpočtu RPMN a táto bola vypočítaná správne podľa Prílohy č. 1 k zákonu č. 129/2010 Z.z. sa nebolo možné stotožniť. Zmluva o úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a žalovaná bola v pozícii spotrebiteľa, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej

činnosti. Zákon o spotrebiteľských úveroch v ust. § 9 ods. 2 písm. k) presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných, musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že povinnou náležitosťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzatvorenia zmluvy medzi stranami sporu bolo okrem iného aj uvedenie predpokladov pre výpočet RPMN. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Neuvedenie RPMN do zmluvy, ako aj všetkých predpokladov na jej výpočet má za následok, že tento úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha tento údaj spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. Tým, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje sa tým spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu, a tak aj výber úveru pre toho konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho. Zároveň uvedenie všetkých predpokladov výpočtu RPMN umožňuje spotrebiteľovi ako aj súdu zistiť, na základe čoho dospel veriteľ k výsledku o konečnej výške RPMN a či je výpočet RPMN správny, nakoľko aj nesprávne uvedenie RPMN zo strany dodávateľa je klamaním spotrebiteľa a hľadá sa naň, akoby RPMN vôbec nebolo uvedené. RPMN zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN.

4. Rovnako veriteľ nedostatočným spôsobom skúmal bonitu dlžníka pri poskytovaní úveru. V zmysle ust. § 7 a § 11 zákona číslo 129/2010 Z.z. je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať veriteľ na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta najmä jeho príjmy a výdavky, tak aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, ktorá bude potrebná na splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ napríklad dostane výpoveď z pracovného pomeru alebo dlhodobo ochorie. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou. To znamená vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Práve preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Žalobca k posudzovaniu bonity žalovanej uviedol, že posudzoval jej príjmy a výdavky na základe údajov o výške príjmu z reportu zo Sociálnej poisťovne, na základe údajov z reportu zo spoločného registra bankových informácií a tiež z osobného účtu žalovanej. Pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver žalobca bol povinný zohľadniť najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a aj účel spotrebiteľského úveru. Pokiaľ účelom skúmania bonity je zistenie všetkých údajov na posúdenie schopnosti klienta splácať úver, potom bez skúmania reálneho príjmu, rodinného stavu, ako aj celkového objemu výdavkov klienta nemôže veriteľ urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Skúmanie výdavkov klienta len nahliadnutím do databáz bánk a Sociálnej poisťovne nie je dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať iba z týchto verejných databáz. Keďže žalobca v súvislosti s overením bonity žalovanej pri poskytnutí úveru nemal k dispozícii všetky potrebné relevantné údaje o rodinnom stave, počte vyživovacích povinnostiach, výške reálne dosahovaného príjmu, výdavkov, celkovom objeme výdavkov,

došlo tak k naplneniu hypotézy právnej normy obsiahnutej v ust. § 11 ods. 2 zákona číslo 129/2010 Z.z., na základe ktorej sa konanie žalobcu posúdilo ako hrubé porušenie jeho povinnosti overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Je nepochybné, že žalobca pri skúmaní bonity žalovanej vychádzal iba z údajov nahliadnutím do verejných registrov bez toho, aby spotrebiteľa požiadal o poskytnutie presných, pravdivých údajov potrebných na posúdenie jeho schopnosti splácať úver, rodinný stav, príjem, ako aj výdavky. Z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti vyplývajúcej z ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., a to predpokladov pre výpočet RPMN, ako aj v dôsledku hrubého porušenia povinnosti veriteľa skúmať bonitu dlžníka pri poskytovaní úveru, sa poskytnutý úver považoval za bezúročný a bez poplatkov. Žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 10.900 eur, z ktorého zaplatila sumu 1.041 eur. Z tohto dôvodu preto súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 9.859 eur. Zároveň bol žalobcovi priznaný i úrok z omeškania dňom nasledujúcim po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. Čo do zvyšku bola žaloba ako nedôvodná zamietnutá.

5. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení s ust. § 262 C.s.p.

6. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a proti výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie. Alternatívne požadoval rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo v plnom rozsahu vyhovievané. Ako dôvod uviedol, že súd nesprávne vyhodnotil skúmaný skutkový stav a dospel k nesprávnemu záveru. Je v záujme banky skúmať bonitu klienta, aby nedochádzalo k bezdôvodnému obohacovaniu spotrebiteľov na úkor banky, ako sa tak vplyvom rozsudku súdu stáva v tomto prípade. Banka nie je charitatívna organizácia. Žalovaná mala vôľu úver získať, prejavila vôľu ho riadne splácať a neodmietla splátky vo výške stanovenej v zmluve, pričom tieto by neohrozili jej status rovnako ako jej všetky dovtedajšie záväzky v úhrne. V prípadoch, v ktorých má žalobca pochybnosti o bonite klienta a jeho schopnosti splácať, zmluvu o úver neuzatvorí. Uzatváraním nevýhodných zmlúv o úvere pre spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní splácať, by dochádzalo k úbytku a teda škode na strane žalobcu a takéto konanie odporuje priamo definícii podnikania, v zmysle ktorej cieľom podnikania je dosahovanie zisku. Pokiaľ spotrebiteľ nie je schopný uhradiť ani len istinu úveru, nielen že žalobca nedosiahne cieľný zisk, ale dostáva sa k danému úveru do straty. Žalobca predložil potrebné listinné dôkazy, ktorými potvrdzoval skúmanie bonity žalovanej, a preto tvrdenie súdu, že došlo k nedostatočnému skúmaniu bonity, nie je správne. Odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti je nepreskúmateľné, nakoľko súd bližšie nešpecifikoval akými inými spôsobmi mal žalobca zisťovať bonitu, nakoľko zákon nestanovuje presné podmienky, teda to, čo sa má rozumieť pod pojmom tzv. konanie s odbornou starostlivosťou, pričom žalobca nemôže skúmať všetky výdavky žalovanej, nakoľko na to nemá prostriedky. Skúmanie bonity žalobcom nie je formalistické a je dostačujúce.

7. Pokiaľ ide o predpoklady výpočtu RPMN, v tomto smere je rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Zmluva o úvere všetky predpoklady výpočtu RPMN obsahuje. Zákon č. 129/2010 Z.z. upravuje v Prílohe č. 1 základnú rovnicu výpočtu RPMN, ktorá vyjadruje ročnú percentuálnu mieru nákladov, kladie do rovnováhy na ročnom základe celkovú súčasnú hodnotu čerpaných prostriedkov na jednej strane a celkovú súčasnú hodnotu splátok a platieb poplatkov na strane druhej.

8. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

9. V konaní sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

10. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

11. Ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, je nepochybné, že do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Ako inak by spotrebiteľ mohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy.

12. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 20.09.2018, vydaný vo veci C-448/17, v ktorom Súdny dvor EÚ uviedol, že článok 4 ods. 2 Smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere jednak neuvádza ročnú percentuálnu mieru nákladov a obsahuje iba matematický vzorec výpočtu tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorý nie je doplnený údajmi nevyhnutnými na uskutočnenie tohto výpočtu a jednak neuvádza úrokovú sadzbu, táto okolnosť je rozhodujúcim prvkom v rámci analýzy dotknutého vnútroštátneho súdu v súvislosti s otázkou, či je podmienka uvedenej zmluvy týkajúca sa nákladov úveru vypracovaná jasne a zrozumiteľne v zmysle uvedeného ustanovenia.

13. Súdny dvor EÚ v tejto súvislosti dodal, že rovnako ako neuvedenie RPMN v zmluve o úvere sa musí posudzovať situácia, keď zmluva obsahuje iba matematický vzorec výpočtu tejto RPMN, ktorý nie je doplnený údajmi nevyhnutnými na uskutočnenie tohto výpočtu. Spotrebiteľa v takejto situácii totiž nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy pozná všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý pozná všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku.

14. Jednou z povinností uložených veriteľovi pri poskytovaní spotrebiteľského úveru je i povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver vyplývajúca z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. S porušením povinnosti konať s odbornou starostlivosťou zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ust. § 11 ods. 2 spája významné právne dôsledky. V prípade, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa ust. § 7 ods. 1 tohto právneho predpisu, nebol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Pri hrubom porušení tejto povinnosti sa úver považoval za bezúročný a bez poplatkov, pričom za hrubé porušenie povinnosti sa považovalo posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného jednou z povinností žalobcu pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver bola i povinnosť zistiť relevantné údaje o výdavkoch žalovanej. Ich zisťovanie prostredníctvom dopytu do úverového registra nemožno označiť za dostatočné. Výdavky sa totiž netýkajú iba peňažných záväzkov spotrebiteľa voči bankám, ale v prípade žalovanej ako vydatej matky maloletého dieťaťa, sa vzťahujú i na náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má vyživovaciu povinnosť. Ak žalobca v tomto smere výdavky žalovanej ako matky maloletého dieťaťa neskúmal, takéto opomenutie je potrebné považovať za hrubé porušenie povinností posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

16. S neuvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov a s hrubým porušením povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a ust. § 11 ods. 1 a ods. 2 spájal následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Povinnosťou žalovanej bolo preto zaplatiť žalobcovi iba rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 10.900 eur a sumou 1.041 eur z tohto titulu žalovanou uhradenou, čo predstavuje čiastku 9.859 eur, tak ako to uviedol súd prvej inštancie. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnej žalovanej v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

18. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).